

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

Broj: U-VIIA-2627/2025

Zagreb, 23. svibnja 2025.

Ustavni sud Republike Hrvatske, u Četvrtom vijeću za rješavanje izbornih sporova, u sastavu sudac Andrej Abramović, zamjenik predsjednika Vijeća, te suci Sanja Bezbradica Jelavić i Frane Staničić, članovi Vijeća, odlučujući u izbornom sporu o žalbi političke stranke Domovinski pokret, na sjednici održanoj 23. svibnja 2025. jednoglasno je donio

ODLUKU

I. Usvaja se žalba političke stranke Domovinski pokret, podnesena protiv rješenja Županijskog izbornog povjerenstva Zadarske županije klasa: 012-07/25-01/3, ur. broj: 2198-10-25-29 od 20. svibnja 2025.

II. Nalaže se Županijskom izbornom povjerenstvu Zadarske županije izvršiti kontrolu nevažećih glasačkih listića na izborima za općinsko vijeće Općine Starigrad i za načelnika Općine Starigrad provedenim 18. svibnja 2025.

Obrazloženje

1. Politička stranka Domovinski pokret (u daljnjem tekstu: žaliteljica), podnijela je žalbu protiv rješenja Županijskog izbornog povjerenstva Zadarske županije (u daljnjem tekstu: ŽIP) klasa: 012-07/25-01/3, ur. broj: 2198-10-25-29 od 20. svibnja 2025. (u daljnjem tekstu: osporeno rješenje).

Žaliteljica je 22. svibnja 2025. u 11.08 i 12.08 sati dostavila Ustavnom sudu dopune žalbe.

2. Osporenim rješenjem odbijen je prigovor žaliteljice podnesen na rezultate izbora općinskog načelnika Općine Starigrad provedenih 18. svibnja 2025. klasa: 012-01/25-01/21, urbroj: 2198-9-25-1 od 18. svibnja 2025. i rezultate izbora članova općinskog vijeća Općine Starigrad provedenih 18. svibnja 2025. klasa: 012-01/25-01/22, urbroj: 2198-9-25-1 od 18. svibnja 2025., utvrđenih i objavljenih od strane Općinskog izbornog povjerenstva Općine Starigrad.

Obrazlažući osporeno rješenje, ŽIP je utvrdio sljedeće:

"5. Potpuno je u pravu Općinsko izborno povjerenstvo Općine Starigrad kad apostrofira da su rezultate glasovanja na biračkom mjestu utvrđivali članovi biračkih odbora. Nije sporno da su među članovima biračkih odbora na biračkim mjestima u Općini Starigrad bile i osobe koje je na ta mjesta imenovala politička stranka

Domovinski pokret. Uvidom u zapisnike o radu biračkih odbora utvrđeno je da nitko nije imao primjedbi na rad biračkih odbora. Člankom 64. st 4. ZoLI svaki član biračkog odbora imao je ovlaštenje dati pisanu primjebu. To nije iskoristio nijedan član biračkih odbora iz čega se daje zaključiti da je ono što je u zapisnicima napisano točno. Da rezultati navedeni u njima vjerno prikazuju stvarne rezultate izbora u tim biračkim mjestima. Stoga, izraz nezadovoljstva podnositelja prigovora radom Općinskog izbornog povjerenstva u tom pogledu nije osnovan te doista može predstavljati isključivo subjektivno nezadovoljstvo rezultatima izbora.

6. Podnositelj prigovora ističe da su članovi Općinskog izbornog povjerenstva Općine Starigrad u izbornom procesu činili nezakonite radnje. Tvrdi da ima nepobitne dokaze o tome. Međutim, ne samo da ovome županijskom izbornom povjerenstvu ne pruža dokaze o tome, nego o tome ne daje ni značajniju argumentaciju. Praktički sve što iznosi jest jedna vrsta stava i ništa preko toga. Podnošenje kaznene protiv bilo kojeg člana Općinskog izbornog povjerenstva Općine Starigrad nije i ne može biti dokaz da je bilo tko u tom izbornom povjerenstvu činio bilo što nezakonito. Kaznena prijava nije ništa drugo nego tvrdnja podnositelja, tvrdnja koju će trebati dokazati.

7. Nema nikakvih dokaza da je Općinsko izborni povjerenstvo Općine Starigrad pogodovalo kandidatu Marinu Čaviću i kandidacijskoj listi Marka Marasovića. U ovom trenutku nema čak niti najobičnije sumnje za takvo nešto. Kao što je navedeno to povjerenstvo je nadgledalo rad tri biračka odbora. Ta tri biračka odbora su sastavila svoje zapisnike. Na te zapisnike ni jedan član biračkih odbora, ni jedan promatrač, nije imao primjedbi. Teško je reći zašto podnositelj prigovora navodi da se na području Općine Starigrad desio zločin bez presedana u procesu ovih lokalnih izbora, međutim, s obzirom da doista svoje tvrdnje ne potkrjepljuje nikakvom značajnijom argumentacijom može se zaključiti da je ona posljedica nezadovoljstva postignutim rezultatom na izborima.

8. Neargumentirana je tvrdnja da bi birački odbori na području Općine Starigrad, ili izborni povjerenstvo te općine, nezakonito poništilo 12% glasova. Birački odbori na području te općine utvrdili su postojanje većeg broja nevažećih listića. Nitko, baš nitko, od članova biračkih odbora na to utvrđenje nije imao primjedbi. To uključuje i članove tih biračkih odbora koje je postavila politička stranka Domovinski pokret. Dakle, nema ni najmanje osnove sumnjati da bi ti listići bili važeći, a pogotovo da bi izražavali volju neke osobe da se glasa za kandidacijsku listu ili kandidata stranke Domovinski pokret. Smisao imenovanja članova biračkih odbora od strane pojedinih političkih stranaka jest da se zaštite od potencijalne izborne prijevare. Ako su svi članovi biračkih odbora suglasni, pa i član biračkog odbora kojeg je imenovala ta stranka, da je neki glasački listić nevažeći, onda doista nema razloga sumnjati da je i zaista bio nevažeći, da se iz njega nije mogla utvrditi prava volja birača.

9. Opetovano tijekom ovog izbornog procesa, pa tako i u ovome prigovoru, podnositelj prigovora ističe da je kandidatura Marina Čavića nezakonita i da je Općinsko izborni povjerenstvo Općine Starigrad nije trebalo prihvatiti. Međutim, iako je davno prošlo od kad je ta kandidatura konačno prihvaćena, i na ovom mjestu treba istaći da je člankom 13. ZoLI propisano tko se ne smije kandidirati za općinskog načelnika odnosno općinsko vijeće. Člankom 89. istog Zakona propisano je tko ne može biti općinski načelnik te član predstavničkog tijela, međutim, to se odnosi za trenutak kad su izabrani. I ta osoba se na temelju čl. 90 ZoLI može kandidirati. Ono što je najvažnije istaći jest da članstvo spominjanog kandidata Marina Čavića u etičkom povjerenstvu Općine Starigrad nije navedeno kao zapreka kandidiranja u čl. 13 ZoLI, a niti kao nespojiva dužnost u čl. 90 ZoLI."

3. Žaliteljica navodi da žalbu podnosi zbog toga što "... od 28.4.2025. traju brojne nezakonite radnje na našu štetu kao liste za općinsko vijeće općine Starigrad ali ujedno kao i kandidata za načelnika općine Starigrad". U nastavku pojašnjava da se Višeslavu

Juri Dokozi (članu žaliteljice i kandidatu za načelnika Općine Starigrad) prilikom predaje kandidacijske liste za članove vijeća Općine Starigrad prijetilo smrću kao i kandidatima na listi, te da je u postupku kandidiranja za načelnika Općine Starigrad prihvaćena kandidatura osobe koja se nije smjela kandidirati, te da je u postupku prebrojavanja glasačkih listića nepravilno utvrđeni nevažećim neobično velik broj glasačkih listića, pri čemu osobito upire na to da su joj od strane predsjednika Općinskog izbornog povjerenstva Općine Starigrad dane informacije o tome da joj nedostaju dva glasa za ulazak u općinsko vijeće, te da su upravo pogrešno utvrđeni nevažeći birački listići ti koji potvrđuju takve informacije.

3.1. Predlaže usvajanje žalbe.

Žalba je osnovana.

4. Članci 51. točka 2., 53. točke 1. i 6., 64. i 73. Zakona o lokalnim izborima ("Narodne novine" broj 144/12., 121/16., 98/19., 42/20., 144/20. i 37/21.; u daljnjem tekstu: ZoLI) glase:

"Županijsko izborno povjerenstvo

Članak 51.

Županijsko izborno povjerenstvo:

(...)

2. nadzire rad općinskih i gradskih izbornih povjerenstava,

(...)"

"Gradsko i općinsko izborno povjerenstvo

Članak 53.

Gradsko izborno povjerenstvo i općinsko izborno povjerenstvo:

1. izravno brine o zakonitoj pripremi i provedbi izbora za članove općinskog, odnosno gradskog vijeća, kao i za izbor općinskog načelnika, odnosno gradonačelnika i zamjenika gradonačelnika,

(...)

6. nadzire rad biračkih odbora na biračkim mjestima,

(...)"

"Zapisnik o radu biračkog odbora

Članak 64.

(1) Kad birački odbor utvrdi rezultate glasovanja na biračkom mjestu, u zapisnik o svom radu, ovisno o vrsti izbora zabilježit će:

– broj birača upisan u izvratku iz popisa birača i broj birača koji su predali potvrdu nadležnog tijela (biračko tijelo),

– broj birača koji su pristupili glasovanju prema izvratku iz popisa birača i uz potvrdu za glasovanje,

– broj birača koji su glasovali izvan biračkog mjesta,

– broj birača koji su glasovali na biračkom mjestu uz pomoć druge osobe,

– koliko je birača ukupno glasovalo,

– koliko je glasova dobio svaki pojedini kandidat, odnosno kandidacijska lista,

te

– broj nevažećih glasačkih listića.

(2) U zapisniku o radu biračkog odbora navode se i sve druge činjenice koje su važne za postupak glasovanja.

(3) Sadržaj i oblik zapisnika o radu biračkog odbora, ovisno o vrsti izbora propisuje Državno izborno povjerenstvo.

- (4) Svaki član biračkog odbora ovlašten je dati pisane primjedbe na zapisnik.
- (5) Zapisnik potpisuju svi članovi biračkog odbora.
- (6) Ako član biračkog odbora odbije potpisati zapisnik, o tome se u zapisniku sastavlja službena bilješka, u kojoj se utvrđuje činjenica odbijanja potpisivanja i razlozi odbijanja, ako ih član biračkog odbora navede."

"Nevažeći glasački listić

Članak 73.

Nevažeći glasački listić jest:

- 1. neispunjeni glasački listić,
- 2. glasački listić popunjen na način da se ne može sa sigurnošću utvrditi za koju je kandidacijsku listu ili kandidata birač glasovao,
- 3. glasački listić na kojem je birač glasovao za dvije ili više kandidacijskih lista, odnosno kandidata."

5. U konkretnom slučaju nadležni ŽIP odbio je prigovor žaliteljice o nepravilnostima u izbornom postupku kao neosnovan jer je iz zapisnika o radu biračkih odbora razvidno da ni članovi biračkih odbora ni promatrači (među kojima i oni koje je imenovala žaliteljica) nisu stavili primjedbe na rad biračkih odbora, kao i jer žaliteljica nije pružila dokaze za svoje tvrdnje o nepravilnostima u radu biračkih odbora.

Pri tome ŽIP nije odgovorio na razloge žaliteljičina prigovora kojima upire na neobično veliki broj nevažećih glasačkih listića na sva tri biračka mjesta u Općini Starigrad.

U tom pogledu Ustavni sud napominje da je na njegov zahtjev ŽIP dostavio zapisnike o radu biračkog odbora za izbor članova Općinskog vijeća Općine Starigrad i o radu biračkog odbora za izbor općinskog načelnika Općine Starigrad (biračka mjesta broj 13H, 002 i 003) iz kojih je razvidno da su promatrači na tim biračkim mjestima bili Jure Tomić i Ivan Jović (biračko mjesto broj 13H) bez naznake pripadnosti stranke, te Ante Jukić i Luka Bucić (biračko mjesto broj 002) s naznakom HDZ, te Marija Njegovan (biračko mjesto broj 003) s naznakom HDZ.

Također, u izborima za članove općinskog vijeća, na biračkom mjestu broj 13H glasalo je 480 birača, a utvrđeno je ukupno 33 nevažećih glasačkih listića, na biračkom mjestu broj 002 glasalo je 219 birača, a utvrđeno je ukupno 13 nevažećih glasačkih listića, i na biračkom mjestu broj 003 glasalo je 86 birača, a utvrđeno je ukupno 5 nevažećih glasačkih listića.

U izborima za općinskog načelnika, na biračkom mjestu broj 13H glasalo je 480 birača, a utvrđeno je ukupno 48 nevažećih glasačkih listića, na biračkom mjestu broj 002 glasalo je 219 birača, a utvrđeno je ukupno 26 nevažećih listića i na biračkom mjestu broj 003 glasalo je 86 birača, a utvrđeno je ukupno 12 nevažećih listića.

6. Ustavni sud prije svega napominje da je postupak provođenja izbora strogo formalan postupak u kojem dosljedno treba poštovati sve odredbe zakona u pogledu načina i vremena provođenja pojedinih izbornih radnji, pa tako i odredbe koje se tiču uočenih nepravilnosti pri prebrojavanju glasova na biračkom mjestu.

S obzirom na to da je ŽIP propustio odgovoriti na žaliteljičine prigovore kojima upire na nepravilnost u pogledu neobično velikog broja nevažećih glasačkih listića, pri čemu se ne može otkloniti sumnja u točnost navoda iz osporenog rješenja prema kojemu su

članovi žaliteljice bili promatrači na navedena tri biračka mjesta, ne može se otkloniti sumnja izražena u žalbi žaliteljice kojom ukazuje na navedene nepravilnosti.

7. Slijedom svega navedenog, Ustavni sud utvrđuje da je osporenim rješenjem povrijeđeno izborno pravo žaliteljice, zbog čega se njezina žalba smatra osnovanom.

7.1. Stoga, a na temelju članka 125. alineje 9. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.) i članka 87. alineje 3. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 99/99., 29/02. i 49/02. - pročišćeni tekst), odlučeno je kao u izreci.

ZAMJENIK PREDSJEDNIKA VIJEĆA
Andrej Abramović, v. r.

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

Broj: U-VIIA-2627/2025

Zagreb, 23. svibnja 2025.

Ustavni sud Republike Hrvatske, u Četvrtom vijeću za rješavanje izbornih sporova, u sastavu sudac Andrej Abramović, zamjenik predsjednika Vijeća, te suci Sanja Bezbradica Jelavić i Frane Staničić, članovi Vijeća, na temelju članka 34. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 99/99., 29/02. i 49/02. - pročišćeni tekst) i članka 100. Zakona o općem upravnom postupku ("Narodne novine" broj 47/09.), radi dopune odluke na sjednici održanoj 23. svibnja 2025. jednoglasno je donio

D O P U N S K U O D L U K U

I. U odluci Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-VIIA-2627/2025 od 23. svibnja 2025. dodaje se stavak III. izreke koji glasi:

"III. Ukida se rješenje Županijskog izbornog povjerenstva Zadarske županije klasa: 012-07/25-01/3, ur. broj: 2198-10-25-29 od 20. svibnja 2025, te se predmet vraća Županijskom izbornom povjerenstvu u Zadru na ponovni postupak."

O b r a z l o ž e n j e

1. Ustavni sud je odlukom broj: U-VIIA-2627/2025 od 23. svibnja 2025. odlučio o žalbi političke stranke Domovinski pokret podnesenoj protiv rješenja Županijskog izbornog povjerenstva Zadarske županije klasa: 012-07/25-01/3, ur. broj: 2198-10-25-29 od 20. svibnja 2025. na način da je točkom I. izreke usvojena žalba političke stranke Domovinski pokret, te je točkom II. naloženo Županijskom izbornom povjerenstvu Zadarske županije izvršiti kontrolu nevažećih glasačkih listića na izborima za općinsko vijeće Općine Starigrad i za načelnika Općine Starigrad provedenim 18. svibnja 2025."

2. Ustavni sud utvrdio je da je u izreci odluke broj: U-VIIA-2627/2025 od 23. svibnja 2025. propustio donijeti odluku o ukidanju osporenog rješenja, zbog čega je na temelju članka 34. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 99/99., 29/02. i 49/02. - pročišćeni tekst) i članka 100. Zakona o općem upravnom postupku ("Narodne novine" broj 47/09. i 110/21.) riješeno kao u izreci.

ZAMJENIK PREDSJEDNIKA VIJEĆA

Andrej Abramović, v. r.